

MILJÖDIPLOM 1

Vi i bygdegårdsrörelsen vill

- erbjuda miljödiplomerade lokaler, där bygdegårdens energiförsörjning, drift och materialval bidrar till långsiktigt hållbar utveckling på jorden,
- vara en föregångare och vägvisare i det lokala miljöarbetet,
- stimulera en livsstil som kan samspela med naturen.

Arbeta för miljödiplom ①

Bakgrund

1996 lanserades det första miljöprogrammet för Bygdegårdarnas Riksförbund. Förbundet var inte först men ändå tidigt ute med att prata miljöfrågor. Totalt kan man uppnå tre olika miljödiplom i bygdegårdsföreningen. Dessa ska uppdateras vart 5:e år.

Syfte

Det är den faktiska miljöpåverkan för en hållbar utveckling som är själva målet: det som händer med vår värld – i det lilla och i det globala. Miljöarbetet för BR är en hjälp för oss som medborgare att förstå att det börjar med det lilla beslutet. Bygdegården bör vara det naturliga navet och motorn i miljöarbetet i bygden.

Så här gör man

Varje steg i arbetet med miljödiplom i föreningen måste grundas på vilja och entusiasm. Stegen kan initieras och ledas av både styrelsen och enskilda medlemmar. En överenskommelse mellan arbetsgrupp och styrelse är grunden för fortsatt arbete. Om ni vill, finns möjlighet att genomföra arbetet med miljödiplomen som studiecirkelar i Studieförbundet Vuxenskolas regi. För studiecirkelarbetet finns en studieplan. Kontakta SV för mer information

Det sammantagna materialet består av olika delar. Dessa utgår från förbundets miljöpolicy och miljöstrategi. Alla finns tillgängliga på BR:s intranät.

- Miljödiplom 1, 2 och 3
- Studiehandedning

Arbetet med miljödiplomen sker med ett poängsystem. Det är inte tänkt att man ska uppnå maximal poängsumma. Poäng för gränserna framgår för respektive diplom. Diplomen gäller i 5 år. Därefter får man uppgradera. Kontroll av summan kan ske tillsammans med distriktets miljöansvarige *eller* med styrelseledamöter från annan bygdegårdsförening.

Rekvissionsblankett för miljödiplom finns i Materialbanken på BR:s hemsida. Sänd till info@bygdegardarna.se eller till Bygdegårdarnas Riksförbund, 105 33 Stockholm

Miljödiplom 1

Datum:

Detta diplom syftar i huvudsak till att inhämta information och kunskap till styrelsen och ta de första stegen i miljöarbetet.

Komma igång

1. Miljöarbetet kan anses ha påbörjats när en av följande två åtgärder är genomförda: Delar av styrelsen har haft en träff med en miljöansvarig från distriktet.
2. Man har gjort en arbetsplan för att uppfylla målen i detta diplom
3. En första miljö- och husesyn är gjord med hjälp av ”Formulär för anteckningar vid årlig genomgång av bygdegården”, finns på materialbanken.
4. Styrelsen eller arbetsgrupp i föreningen har utbildat sig i miljöfrågor. (egen studiecirkel eller liknande)
5. Resepolicy för längre resor finns och efterlevs. Samåkning sker där det är möjligt (mall finns på materialbanken)
6. Styrelsen har informerat sig om miljöfrågor.
7. Miljöarbetsgrupp i den egna bygdegården finns.
8. Miljöpolicy är framtagen. Denna bestämmer miljöarbetets inriktning. (se BRs miljöpolicy för tips).
9. Föreningsrepresentanter har besökt lokala miljöaktiviteter.
10. Föreningen har identifierat sina miljöpåverkansfaktorer och gjort en lista över dessa. Där framgår vilka som är mest betydelsefulla, näst mest osv. (se sida 4 för vidare vägledning)
11. Föreningen har genomfört åtgärder som minskar den negativa påverkan på miljön. I de fall där man regelbundet använder produkter eller ämnen som man vet är skadliga för miljön, har man en tydlig formulerad åtgärdsplan (eller instruktion) för att minimera effekterna.
12. Det finns en lista eller pärm där bygdegårdens driftsrutiner är samlade.
13. Det finns en sammanställning över det miljöarbete som föreningen håller på med. I den framgår åtgärd, ansvarig kontakt och tidsomfattning.
14. En avläsning och dokumentation av förbrukningen av el och vatten (om möjligt) är gjord.
15. Föreningen redovisar alla punkter i årsredovisningen till BR före 15 mars.
16. Där behov finns skall en användarinstruktion med all nödvändig information och instruktioner vara tillgänglig. Denna skall användas av så väl externa brukare som medlemmar.

Summa 99 poäng Diplomgräns 60 p

egen totalsumma

Instruktioner till punkterna 10 och 11

För att de åtgärder som man beslutar sig för att göra ska ge mest miljöeffekt är det viktigt att identifiera vilka som har störst betydelse. Här följer en vägledning.

Exempel på **globala** miljöpåverkan är:

- användning av olja eller bensin eftersom avgaserna bidrar till klimatförändringen,
- användning av icke miljömärkt el bidrar till klimatförändringen de dagar som vi måste importera el från övriga Europa,
- att inte skicka sina gamla kylskåp till en miljöstation som destruerar de skadliga köldmedierna innebär risk för freonutsläpp som bryter ned ozonskiktet,
- inköp av produkter som utarmar ekosystem i andra länder, t.ex. tropiskt virke i möbler.

Exempel på **regional** miljöpåverkan är:

- spridning av miljögifter, t.ex. genom att använda kemiska bekämpningsmedel, eller inte skicka sina batterier eller trasiga lågenergilampor till miljöstationen,
- att inte sortera avfall och skicka till återvinning.

Exempel på **lokal** miljöpåverkan är:

- när bakterier och virus sprids från det egna avloppssystemet till t.ex. närbelägen sjö,
- hälsovådliga luftutsläpp, t.ex. rökgaser från dålig vedeldning, eller rykande gräsklippare.

Uppdatering efter 5 år

Miljödiplomet gäller fem år. Därefter ska man uppdatera. Syftet med uppdatering är att miljöarbetet skall vara levande och följas upp kontinuerligt. Ta fram er gamla ifyllda lista. Gå igenom punkterna och bocka av rutorna nedan. Vissa saker kan man bara göra en gång. Poäng gäller ändå om föreningen fortfarande följer/använder/nyttjar/uppfyller det som poängen avsåg. I detta arbete bör man bjuda in en annan förening eller distriktets miljöansvarige. Fyll i en ny lista, ange att det är en uppdatering.

Föreningen bjuder in en grannförening för att medverka vid uppföljningen av miljödiplomen. Eller distriktets miljöambassadör.

Föreningen går igenom alla punkter man tidigare fått. Kontrollera att föreningen fortfarande uppfyller kraven och uppnår de poäng som krävs för diplom.

Efter genomgången har styrelsen ett möte för att utvärdera resultatet i samband med förnyelsen. Ett nytt åtgärdsprogram för den kommande perioden fastställs.

Rekvisition av Miljödiplom

Datum: _____

Medlem nr: _____

Föreningens namn: _____

Distrikt: _____

Vi uppfyller miljöplanen för Miljödiplom / 1 / 2 / 3 /

Vår egen totalsumma är _____

Vi uppdaterar efter fem år Miljödiplom / 1 / 2 / 3 /

Vår nya totalsumma är _____

Vi har granskat och godkänt föreningens miljöarbete och poängberäkning
(kan vara distriktets miljöansvarige / BR kansli / 2 medlemmar ur annan bygdegårdsförening)

Namn: _____ och jag är (se ovan): _____

Namn: _____ och jag är (se ovan): _____

Vi önskar få vårt miljödiplom skickade till: (ange vilket alternativ)

Alt 1) skickat till adress:

Namn _____

Gatuadress _____

Postnummer _____

Ort _____

Alt 2) utdelat av miljöansvarige den (datum) _____

Kontaktman och uppgiftslämnare: _____

Rekvisition och kopia på poänglistan skickas till distriktets miljöansvarige. Spara original för eget bruk. Det behövs vid uppgradering efter fem år. Miljöansvarige rekvirerar miljödiplom från BR.

105 33 Stockholm
Tfn: 08-440 51 90
info@bygdegardarna.se
www.bygdegardarna.se

Rev 2018-01-12
Trycksak 351